

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur Ioannes cecidit ad pedes eius, tanquam mortuus. Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes eius, tanquam mortuus. Sectio XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Ira sine amoris plenissimam esse declararet. Hæc igitur eius facies est sicut sol lucens in virtute sua, quia etiam ipsa Dei ira, & indignatio, amore splendet, quippe qui irasci non nouit, quin vel in ipsa indignatione argumenta amoris exhibeat, quem admodum testatur Abacuch cap. 3. dicens. Cum iratus fueris misericordia recordaberis. Et Psal. 76. Regius vates: Nunquid obliuiscetur misereri Deus, aut continebit in ira sua misericordias suas? In quem locum Theodoretus obseruat verbum illud, Continebit, hoc sensu. Non claudet misericordias fontes, quodam veluti, ariete ira: vsque adeo autem suam iram Deus misericordia temperat, vt in vnum infert supplicium, duplicem conferat misericordiam: quem admodum eleganter expendit D. Ambrosius oratione de obitu Theodosis, in locum illum Psal. 114. Misericors Dominus & iustus, & Deus noster miseretur. Bn, inquit, misericordiam posuit, semel iustitiam, in medio iustitia est gemino sepe inclusit misericordia, super abundantiam enim peccata, superabundet ergo misericordia, apud Dominum omnium virtutum abundantia est. Postremo, facies iudicium significat Diuinum, iuxta illud Hester 1. Expediatur edictum a facie tua, id est, a iudicio tuo. Est ergo facies eius sicut Sol, quia Christus nunquam sine amore iudicat: cum enim nostra merita remunerat ultra condignum premia largitur: quem admodum significauit Apostolus ad Romanos. 8. cum dixit: Non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis: & è contrario, cum in crimina nostra animum duertit, citra condignum punit, iuxta illud Psal. 102. Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.

Cur Ioannes cecidit ad pedes eius, tanquam mortuus.

Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes eius, tanquam mortuus.

SECTIO XVII.

1. **N**ON sustinuit Ioannes tantam eius, qui sibi apparuit, maiestatem, sed ita perterritus est, atque cohorrui, vt ad eius pedes penè exanimatus ceciderit: idem accidit Ezecheli, cum admirabilem illam quatuor quadriformium animalium visionem conspexit, vt ipsemet testatur cap. 2. *Hæc, inquit, visio similitudinis gloriae domini, & cecidi in faciem meam:* quod etiam Danieli contigit, cum ei vir ille vestitus lineis, ferèque huic, quem Ioannes vidit, similis apparuit, vt habes apud eundem Danielem cap. 10. *Ego, inquit, relictus solus vidi visionem grandem hanc, & non remansit in me fortitudo, sed & species mea immutata est in me, & emarcui, nec habui quicquam virium, & auiliui vocem sermonum eius, & audiens iacebam consternatus super faciem meam, & vultus meus harebat terre: quam in Daniele, aliisque Prophetis mentis consternatione D. Chrysof. homil. 3. de incomprehensibili Dei natura, hac similitudine declarat. Quem admodum, inquit, ubi auriga perterritus habenas amisit, & qui praecipites feruntur, & currus distractus labefactatur, sic profusus euenire animo solitum est, quoties magno stupore occupatur: quippe qui pauidus suo deest officio, ac veluti quosdam habenas suas diuinae maiestatis amittit, membræque ereptis sensibus deserit, quæ protinus frigent & corripiunt. Nimirum diuinæ maiestatis splendorem & magnitudinem mortalium corda non sustinent: quod mirum videri non debet, cum vel ipsi seraphici spiritus in diuinæ maiestatis præsentia, præ quodam veluti stupore, in contemplatione, admirationeque*

que tam eximia magnitudinis defixi facies suas pennis legantur obtegere. *Esaia 6. quemadmodum ex 70. interpretibus intellexit D. Chrysoftomus loco citato, & homilia secunda de verbis Esaia, licet enim editio vitigata, quae verior est, & omnino sequenda, ipsius Dei in throno confidentis faciem ac pedes à Seraphim velari doceat, cum ita habet: *Vidi Dominum sedentem super solium excelsum, & eleuatum, & circa quae sub ipso erant replebant templum: Seraphim stabant super eum, sex alas, vni, & sex alas alteri: duabus velabant faciem eius, & duabus velabant pedes eius:* tamen D. Chrysoftomus, quod à Septuaginta absolute dicitur *ὅτι τὰς ὄψεις αὐτοῦ κατεχέλυον τὸ πνεῦμα τῶν ἁγγέλων* id est, & duabus velabant faciem, & duabus velabant pedes, ad facies, pedesque Seraphim retulit: Tum verò homilia 2. de verbis Esaia ait, *Seraphim auerunt facies, alasque vice murorum obyciunt, non ferentes radios illius proficiscentes. Et homilia 3. de incomprehensibili Dei natura: *Dic quæso, inquit, quam obrè alas prætendunt, & suas operiunt facies: quid aliud dixeris causæ, quam splendorem è solio illo proeulsantem, & fulgur proficiens ferre non posse. Germana igitur & literalis ratio, cur Ioannes penè exanimatus, & instar mortui corcidit, ea est, quoniam eximium viri illius splendore, maiestatemque ferre non potuit. Reliquæ omnes rationes, quæ à Doctoribus hunc in locum afferuntur, ferè mysticæ censendæ sunt: veluti cum Richardus de S. Victore id humilitati Ioannis attribuit, qui videlicet in præsentia diuinæ magnitudinis, suam magis exiguitatem, vilitatemq; intellexit. *Mens humana, inquit, quanto perfectius inuisibilia bona cognoscit, tanto amplius ipsa sibi visærit, & quanto sublimius creatoris potentiam contemplantur, tanto magis apud semetipsum humiliatur.****

D. Chrysoft.

Facies suas cur velarent Seraphim.

II. Humiliter contemplantur.

Beda. Ioachimus.

Eodem modo non solum seditionem in regibus, quod plus de diuina pulchritudine cognoscimus.

Iob 42. 5.

D. Greg.

Cant. 6.

Nec verò corrui omnino mortuus, sed tanquam mortuus, quia ex discretione mens humana in contemplatione conditoris, ita se gerere debet, vt dum admiranda conspicit, se quidem de imperfectione sua per timorem humiliet, non per desperationem præcipitet, & sic humiliationis reuerentiam exhibeat, vt confidentiam de salute non amittat. Eandem rationem tradit etiam Beda, Ioachimus, & alij, eam verò Ioachimus sic breuiter proponit, *Qui priusquam in a conspiceret, stare se in iustitia culmine, quasi Christi discipulus, & dilectus præ cæteris, præsumebat, ubi diuina claritatis luce perfusus est, quicquid sibi de ipso complacuerat, deiecit, vnde & quasi mortuus ad pedes Domini cecidisse dicitur, quia nunquam melius tenebras suas mens humana diuidat, quam cum diuinæ sapientie lucem, & summæ iustitiæ veritatem agnoscit. In circo beatus Iob, qui contra iudicem Deum tam multa ex persona tentatorum obiecerat, audita voce Domini obmutescit, & ait, *Auditu auris audiui te, nunc autem oculus meus videt te, idcirco ipse me reprehendo, & ago penitentiam in fauilla, & cinere, Iob. 42. id est multa de tua magnitudine & gloria, fama, & auditione perceperam, sed nunc cum te præsentem video, multo magis sum commotus, & ad conspectum tuum omnia peccata mea etiam leuissima tanquam atomos ad radios solis intueor, meque foedissimum esse intelligo. Sic enim hunc locum interpretatur D. Gregorius lib. 33. Moralium c. 2. *Quandò, inquit, quisque se minus videt, tanto sibi minus displicet, & quanto maioris gratiæ lumen percipit, tanto amplius reprehensibilis esse cognoscit. In fauilla autem & cinere, penitentiam agere est contemplata summa essentia, nihil aliud quàm fauillam se, cineremq; esse cognoscere. Hoc etiã sensu explicari potest illud Canticorum 6. *Nolite me considerare, quod factum quia decoloraui me soli id est, cum me soli obijcio, hoc est, cū diuinæ pulchritudini me comparo, fusca omnino, expertq; omnis pulchritudinis & coloris mihi videor: nunquam Petrus Apostolus se ita peccatorem agnouit, quàm cum ad illum Christus accessit. Vnde de sua foeditate erubescens dixit, *Exi à me, quia*****

- Luca 5.8. homo peccator sum Domine. Luca 5. Eadem de causa existimari potest Seraphim illa, de quibus loquitur Esaias c. 6. ante thronum Dei suas facies, ac pedes velasse, iuxta commemoratam D. Chrysostomi expositionem, erubescencia nimirum de sua feiditate, collata cum diuina pulchritudine. Idem quoque in locum ex Ezechiele citatum expedit D. Gregorius, *Mox, inquit, ut gloria Domini similitudinem aut, in faciem suam cecidit, quia cum aliquid de Deo constitimus, in faciem nostram cadimus, quoniam, ex malis erubescimus, qua nos remiscimus perpetrasse, ibi enim cadit homo, ubi confunditur.*
- III. Ad mysterium quoque pertinet, quod ait Ambrosius Ansbertus, Ioannem totius Ecclesie nomine ad pedes Christi cadere, id est, vestigijs Christi insistere, eiusque exempla imitari, *Ioannes, inquit, hoc loco generale membrorum formatum assumit, quid autem hoc loco sunt pedes Angeli, nisi indicia passionis eius, signa itineris, imitationis exempla, iuxta illud. 1. Petri 2. Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia eius: Ioannem ergo ad pedes Angeli cadere tanquam mortuum, est Ecclesiam mundo, & vitijs mortuam? Christi vestigia imitari. Recte autem dicitur, tanquam mortuus, non mortuus, quia etiam electi, ut Redemptoris sui passiones possint imitari, mundo, & vitijs moriuntur, Deo tamen spiritualiter viuere comprobantur. Vnde Paulus ad Galatas 2. *Viuo, inquit, ego iam non ego, viuus vero in me Christus.* Et ad Romanos 12. *Obsecro vos per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem.* Et ad Colossenses 3. *Mo tui istis, & vita vestra, abscondita est cum Christo in Deo.* Congruithac expositio illi acceptioni pedum, cum pro operibus sumuntur iuxta illud Iob 13. *Obseruasti omnes semitas meas, & vestigia pedum meorum considerasti.* Vestigia, inquit in loco D. Gregorius, *Deus pedum considerat, quia intentiones nostrorum operum quam recte ponantur examinat, ne ad hoc quod bonum agitur, non recto desiderio aiat. Pes in corpore est, vestigium in via, & plerumque dum qua lam praua agimus, in uicibus hinc fratribus exemplum malum prebent, & quasi inflexo extra viam pede sequentibus vestigia distorta relinquitur.* Eundem sensum habet locus ille Threnorum 1. *Sordes eius in pedibus eius, id est, in operibus, & affectibus, Quod igitur attinet ad virtutum exempla, qua Christus nobis precipue in passione prebuit, non potuerunt ea elegantius describi, quam describantur ab spona, Cant. 5. illis verbis. Crura illius columna marmorea, qua fundata sunt super bases aureas, ubi per bases aureas pedes aurei intelliguntur, qui sunt crurum veluti bases, verè enim aurea fuerunt omnia Christi opera id est insigni charitate fulgentia. Quare recte Ioannes ad huiusmodi pedes cecidit, quia ad horum pedum imitatione aspirare quisque debet, quæ quidem ignorare nullo modo potest, quonia ea sanguinea, seu sanguine impressa reperiet: vnde ferculi illius Salomonis ascensus purpureus describitur, Cantorum 3. *Ferculum fecit sibi rex Salomon delignis Libani, columnas eius fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum.* Quo loco per ascensum purpureum passio Christi intelligitur, quia nimirum omnia opera, per qua Christus ad gloriam sui corporis, & nominis celebritatem tanquam ad ferculum ascendit, pedum suorum sanguine purpurauit.**

Exponitur illa sententia: *Habeo clauis mortis, & inferni, & primum nonnullæ expositiones commemorantur.*

SECTIO XVIII.

I. IOANNEM visionis maiestate perterritum Christus posita super eum dextera animauit, in eoque vniuersos fideles ad spem Diuinæ protectionis